

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъээт

Адыгеим и Президент академикым фэгущагъ

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Тиреспубликэ иллыкго купэу Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан зипэщагъэр джырэблагъэ Кубанскэ къэралыгъо аграрнэ университетым и Ученэ совет изэхэсыгъо хэлэжыгъ.

КубГАУ-м иректорштыгъэу, джыдэдэм ипрезидентэу, экономикэ шлэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу, РАСХН-м иакадемикэу, Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ наукэмкIэ язаслуженнэ Иофшлэшоу, Пшызэ шьолгыр мэку-мэщымкIэ изаслуженнэ Иофшлэу, Социалистическэ ИофшлэкIэм и Лыхъужэу, Пшызэ шьолгыр ИофшлэнымкIэ и Лыхъужэу Иван Трубиным ыныбжэ илээс 80 зэ-

рэхъурэм мы зэхэсыгъор фэгъэхыгъагъ.

Адыгеим иллыкго куп хэтыгъэх илээс зэфэшхьафхэм зигугъу къэтшыгъэ университетыр къэзыухыгъэхэр, ахэм зэу ащыц Адыгэ Республикэм иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан, экономикэм, мэку-мэщым, промышленностым ялофыгъохэм афэгъээзгъэ министрствэхэмрэ ведомствэхэмрэ ялэшхьэтетхэр.

Тиреспубликэ и Президент

мэкъумэш наукэм зищылэныгъэ фэгъыгъэорышлэгъэ юбилярым фэгущагъ, игъашлэ кIыхэ хъунэу фэлэгуагъ.

— Адыгэ Республикэм игъэцэкIэ хабзэ иорганхэм, тиреспубликэ шыпсэурэм ацIэ кIэ уиубилей фэшI сыпфэгущо. АдыгеимкIэ мы мафэр мэфэклэу щыт! Сыда плэмэ тиреспубликэ шыпсэурэ нэбгырэ мин зауэмэ Кубанскэ къэралыгъо аграрнэ университетыр къаухыгъ, — хигъэунэфыкыгъ

Тхьаклушынэ Аслъан Иван Трубиным зыфигъаззэ. — Ректорэу Иоф шлэзэ университетыр Урысыем иапшгъэрэ аграрнэ еджэпIэ анахышлэу хъугъагъ.

Адыгеим и Президент юбилярым шлухьафтын ритыгъ, республикэм иаграрнэ комплекс Иоф шызышлэшт кадрэхэм якъэгъэхьазырынкIэ зэдэлэжъэныгъэу зэдырялэм зэригъэрээрэриуагъ. Мы апшгъэрэ еджапIэм ишлэныгъэлэжъ-

хэм яшлуагъэкIэ Адыгеим зернэ лъэпкъыкIэхэр, пэрыт технологиэхэр жьугъэу къыщызыфагъэфедэ хъугъэ.

Тхьаклушынэ Аслъан къызэрэфэгущагъэр Иван Трубиным игуапэ зэрэхъугъэр ыкIи агропромышленнэ комплексым ылэныкыкIэ Адыгеимрэ Пшызэ шьолгыррэ яшлэныгъэлэжъэхэм, мэку-мэщым Иоф шызышлэжъэхэм тапэклэ зэдэлэжъэныгъэу азыфагу илтым зызэриушъомбгъущтым ицыхэ зэрэтелыт къылуагъ.

Ученэ советым изэхэсыгъо хэлэжыгъэх Краснодар краим и Хэбзэхъухъэ Зэлулэ и Тхьаматэу Владимир Бекетовыр, Екатеринодарскэ, Кубанскэ митрополитэу Исидор, Кубанскэ къэралыгъо технологическэ университетым иректорэу Владимир Лобановыр, юбилярым Иоф дэзышлэжъэхэр, джащ фэдэу мэку-мэщымкIэ край ведомствэхэм япашэхэр.

Шьугу къэтэгъэкIыжы: Иван Трубиным мыщ фэдэ къэралыгъо наградэхэр — Лениным, Октябрэ революцием, Лэжэклэ Быракъ Плыжыым, Зэкъошныгъэм яорденхэр, «Хэгъэгум ыпашхъэ гъэхьагъэу щыри-лэхэм афэшI» зыфиорэ орденэу я IV-рэ, я III-рэ степен зылэхэр, щытхъуцлэхэр, Адыгэ Республикэм инаградэ анахь лъапIэр — медалэу «Адыгеим и Щытхъуцэхэ» зыфиорэр къыфагъэшъошагъэх.

Иван Трубиным шлэныгъэхэмкIэ доктор 15, кандидат 14 ыгъэхьазырыгъ, мэку-мэщым ылэныкыкIэ научнэ Иофшлэгъи 150-рэ ытхыгъ.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къулыкъу

ЩыкIагъэхэр нахь къыхигъэщыгъэх

Адыгэ Республикэм и Оперативнэ штабрэ терроризмэм пэшлуклогъэнымкIэ комисионерэ тыгуасэ зэхэсыгъо зэдырялэ. АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан Иофтхьабзэр зэрицагъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдынхэр зыщыкIоштхэ уахъгэм терроризмэ нэшанэ зилэ мыхъо-мышлагъэ республикэм шызэхамышлэным фэшI аналэ нахь зытырагъэтын фаехэм зэхэсыгъом щатэгущылагъэх. Хэдынхэм языфэгъэхьазырын ыкIи ахэр зэрэкIоштхэм япхыгъэ Иофтхьабзэу правэухъумэкло органхэм зэшлуахын фаехэр законым къызэрэдилгытэрэм тетэу агъэцэкIэх. АР-м хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ иминистрэ идоклад ар къыщыхигъэщыгъ. Ащ къызэриуагъэмкIэ,

хэдзэкIо участкэхэр пэшлорыгъэшъэу мызэу, мытлоу къаплыхьагъэх нахь мышлэми, къэорэ вещество, наркотик е нэмыкIэу зэрар къэзыхьыштхэр ащамыгъэбылхынхэм фэшI, джыри зэ ауплэкIужыштых. Джащ фэдэу УФ-м и МЧС АР-мкIэ и ГъэlorышлэпIи зыфэгъээзгъэ Иофхэр зэшлуихыгъэх, хэдынхэр зыщыкIоштхэ мафэм фэхьазырых. Ащ ипашэ игуадзэ зэрэщигъэгъозагъэхэмкIэ, хэдзэкIо комисионерхэм Иоф зыщашлэшт унэхэу, лэныкыкIэ пстэумкIи машIом е нэмыкI къыныгъо-

хэм апэуцужынынхэм фэхьазырхэм нэбгырэ тлурытлоу дежурствэр ащахьышт, икIу фэдиэу къэмыухъумагъэхэм мэшлогъэкIосэ купхэри япхыгъэнхэу агъэпсыгъ.

Къулыкъоу хэдынхэм япхыгъэ Иофхэм афэгъэзагъэхэм япшгъэрылхэр гъэцэкIагъэ зэрэхъухэрэр джыри зэ ауплэкIужынынхэм, законым тетэу пстэури зэрэзэшлуахыштым, дэзыгъэ зэрэфэмыхъуштым лэшэу аналэ тырагъэтынэу Тхьаклушынэ Аслъан къариуагъ.

Терроризмэм, экстремизмэм республикэр ащухъумэгъэным епхыгъэ программэхэр гъэцэкIагъэ зэрэхъухэрэм зэхэсыгъом щытегушылагъэх. АщкIэ министрствэхэм ыкIи комитетхэм япашэхэм доклад-

хэр къашыгъэх. Аужырэ илээсхэм мы лэныкыкIэ республикэм шызэшлэхыгъэ хъугъэр, гъэсэнныгъэм, медицинэм, культурэм япхыгъэ объектхэм якъэухъумэн мылькIоу пэлуагъэхьагъэр зэрэмымакIэр нафэ, ау джыри шыкIагъэ шымылэу пIон плэкIыштэп. Ахэр ары анахэу республикэм ипашэ аналэ зытыраригъэдзагъэхэр. Шэгъахэм мызэу, мытлоу игугъу къамышлэжъэу, зэшлуамыхыгъэм Иоф дашлэнэу къафигъэпытагъ. Ежъ-ежырэу зызылыгъыжырэ объектхэм, сомэ миллион пчъагъэхэр илээсым къэзылэжыхэрэм цIыфхэм ящынэгъончъагъэ пэлуагъэхьащт мылькур къыхамыгъэкIыныр, ар зыгорэм фагъээзжыныр зэрэмытэрэзыр къыкIигъэтхыгъ. ЦIыфхэр бэу зы-

щызэрэгъуoirэ чIыпIэу Мыекъуапэ дэтхэм ащыщхэр къызекулхьэхэм шыкIагъэу ылэгъугъэхэм джыри зэ къафигъээзжыгъ. Апшгъэрэ ыкIи профессиональнэ еджапIэхэр зыпарэм къызэримыгъэгъунэхэрэр, цIыфхэм якъэухъумэн зэрэфэмыхьазырхэр зымыгъэразэхэрэм ащыцэу къыхигъэщыгъ.

— Объектэу къышъопхыгъэхэм мафэ къэс шьуналэ атежъугъэтын, шьууплэкIунхэ, шыкIагъэу ялэхэр псынIкIэу зэрэдэжъугъэзыжыштым шьупылтын фае, — къылуагъаш. — ЦIыфхэм ящынэгъончъагъэ пстэумэ анахь шьхьаI, ар зыщышъуыгъэгъушш, шыкIагъэхэр охътэ благъэм дэжъугъэзыжыкх.

ХЪУТ Нэфэст.

**Къалэу
МыекъуапэкIэ зы
мандат зилэ хэдзыпIэ
коеу N 19-мIэ
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэм
идепутатынымкIэ
кандидатэу
СЕМЕНЧУК
Александр
Федор ыкьор**

ХэдзэкIо объединение «КПРФ-м и Адыгэ республикэ къутам» къыгъэлъэгъуагъ.

**Л ы т ы -
ныгъэ зыфэс-
шырэ хэдза-**

кIохэр!

Сигухэлъхэр хэдзыпIэ коим шыпсэухэрэм яшIонгъоныгъэхэм атегъэпсыкIыгъэх, арышъ, псэуми апэу сызфэлъжэщтыр зиголос сфэзытыгъэ цыфхэр зыгъэгумэкIыхэрэ къыныгъохэр зэшIохыгъэнхэр ары.

Зэфъныгъэр сигухэлъ шъхьал! ПолитикэмкIэ анахъ шъхьалэу сэлъытэх цыфыгъэ схэлъыныр, зэфагъэм тетэу сызеклоныр.

Депутатим илофшIэн шъхьэ-ихыгъэу, къыбгурьIон плъэкIынэу, цыхъэ фэлшIынэу шытын фае. ЗыгорэкIэ депутатэу сыхадзымэ, скIуачIэ етыгъэу сыфэлъжэщт законом сыккыпкы-рыкIыгъэ къэралыгъо политикэм сифэмэ-бжымэ тырихъэу згъэпсыным. Законыр дэгъун зилъэ-кIыпщтыр шепхъэшIухэр къыгъэхэ ыкIи ахэр дэх имылэу агъэ-цэкIэжыкхэ зыхъукIэ ары нылэп.

Сшъхъэ ифедэхэм самыгъэгумэкIэу сышъуфэлъжэныр, лъытэныгъэ зыфэсшырэ хэдзакIохэр, сидепутат IофшIэнкIэ мэхъэнэ шъхьалэ зэстырэ Iофэу сыдигъокIи шытыгъэ ыкIи ащ тетэу къэнэжы.

СишыIэныгъэ мыр ипринцип шъхьал: «Чыгоу тызтесыр зэкIэм и здыряешъ, лъэпкъэу зышыщым, идин шIошъхъуныгъэхэм, иполитикэ еплъыкIэхэм ямылтытыгъэу, цыфым тыдкIи ыкIи сыдырэ лъэныкъокIи ащ зэфдэ фитыныгъэхэр шыриIэнхэ фае».

Шъуилъфыгъэхэм, ахэм къакIэхухагъэхэм ящыIэныгъэ зэргъэныгъэщтым, ыужкIэ ахэм къарыкIошщтыр зыфэдэщтым шъуегъэгумэкIымэ, тиреспубликэ шыпсэурэ псэуми яфшIошIэ шыIакIэ яIэнэу шъуфаемэ, сизекIуакIэхэр къыжыгугурIохэмэ ыкIи адешъогъаштэмэ, 2011-рз илэсым гьэтхапэм и 13-м шыIэщт хэдзынхэм шъуахэлъажъ, зыдежъугъаштэрэм шъуниголос фэшъут! Цыфыр, законом ащ къыритырэ фитыныгъэхэр ыкIи шIонгъоныгъэхэр псэуми анахъ уасэ зышъуафшIыхъу гъэпсыгъэ Урысыем зыккыIэтыжыкхын ыкIи нахъ лъэш хъужыкхын фае.

Республикэм ыкIи зэрэхъэгъоу къарыкIошщтымкIэ пшъэдэкIыжъ зыфэшIыжыгъэным коммунистхэр фэхъазырых, ау ащ пае шъо IэпыIэгъу шъу-къытфэхъун фае.

УРЫСЫЕ ФЕДЕРАЦИЕМ И КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИЕ ИКАНДИДАТ ШЪУИ-ГОЛОСХЭР ФЭШЪУТЫХ!

Псауныгъэ пыгъэ шъуилэнуэ, шъунасышIонэу, шыIэкIошIу жъугъотынэу шъуфэсIо!

Лъытэныгъэ къышъуфэзышIэу Семенчук Александр Федор ыкьор.

Мы материалыр ыкIэ хэмьлэу къыхэтIутыгъ.

ХэдзэкIо ныбжыкIэхэм я Мафэ ипэгъокIэу

Урысые Федерацием хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъокIэ илэс къэс мзэае хэдзэкIо ныбжыкIэхэм я Мафэ хагъэунэфыкIы ыкIи ащ къыдыхэлъытагъэу Iофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр зэхашъх. Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие кIэщакIо зыфэхъугъэ Iофтхьабзэм ихэгъэунэфыкIыкхын Адыгеими шырагъэжыагъ.

МышкIэ Гупчэм пшъэрылъ шъхьалэу зыфигъэуцужырэр ныбжыкIэхэм фитыныгъэу яIэхэр икIоу агурьгъэлэгъэнхэр ыкIи ахэр хэдзынхэм нахъыбэу къахэгъэлэжыгъэнхэр ары.

ХэдзэкIо ныбжыкIэхэм я Мафэ епхыгъэу республикэм Iофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр шызэхашъх. Студентхэр АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие

экскурсие ащэх ыкIи ащ иаппарат илофшIэн зэрэзэхашъагъэм, хэдзын законодательствэмкIэ упчIэхэм яджэуапхэм ащагъэгъуазэх.

Ащ нэмыкIэу апшъэрэ еджапIэхэм, колледжхэм ястудентхэм, гурыт еджапIэхэм ачIэсхэм хэдзын правэмкIэ егъэджэнхэр, «Iэнэ хъураехэр», джэ-гукIэ шъуашэм илэ зэнэкъокъухэр, спорт зэнэкъокъухэр рагъэкIокIых.

ХэдзэкIо ныбжыкIэхэм я Мафэ ипэгъокIэу зэхашъэрэ Iофтхьабзэхэр ныбжыкIэ хэдзакIохэм язэхашIэ нахъ къыгъэуцшыным, гражданскэ пшъэдэкIыжъ зэрахъырэр зэхашIэным ыкIи общественнэ шыIакIэм чанэу зыккышъагъэлъэгъоным фэIорышIэх.

(Тикорр.).

Зэкъошныгъэм игъогухэмкIэ

ЧЭСЭБЫЙ Яхьер — Иорданием иминистр

ТелефонкIэ къатыгъ. Иорданием псэолъэшI IофыгъохэмкIэ иминистрэу Чэсэбий Яхьер агъэнэфагъ. Хэгъэгум икьэлэ шъхьалэу Амман ар шэпсэу.

Чэсэбий Яхьем телефонкIэ тыдэгущыIагъ. Ащ тызэрэщигъэгъозагъэу, унэхэм, гъогухэм яшIын фэгъээзэгъэ министерствэм пэщэныгъэ дызэрехъанэу загъэнэфагъэр мэфэ заулэ хъугъэ.

Чэсэбий Яхьем адыгабзэр дэгъоу ешIэ, лъэпкъ Iофыгъомэ агъэгумэкIы, гъээтетэу «Адыгэ макъэм» къыхиутырэмэ зашегъэгъуазэ, ныбджэгубэ иI. Къэбарэу къытфилотагъэхэм афэгъэхыгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» къыхэтIутыгъытх.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Сурэтым итыр: Иорданием иминистрэу Чэсэбий Яхьер.

КЪЭБАРЫКIЭХЭР

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Гъогухэм яшIынкIэ гъэхъагъэу иIэхэм, илэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Шытхъу тхыль фагъэшъошагъ **Хъут Аслъан Индрысэ ыкъом**, Адыгэ Республикэм икьэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Тэхъутэмыкье гъогушI, гъэцэкIэжыкIо участкэр» зыфилорэм идиректор.

Гьэтхапэм къыхэхъухъэгъэ хъугъэ-шIагъэхэр

Зэманхэм уахэплъэжымэ

Къэхъушт-къэшIэщтхэр къызэригъэхъэгъэ апэрэ тхылыр Нострадамус къыхаригъэутыгъ. 1555-рз илэ.

Адыгэ лъэпкъым итарихъ дэлажъэу дипломатэу Леонтий Люлье къэхъугъ. 1805-рз илэ.

Ядернэ Iашэм земыгъэу-шъомбгъугъэнымкIэ Зээзгъыныгъэм кIуачIэ илэ хъугъэ. 1970-рз илэ.

Гъээтетэу «Адыгэ макъэм» («Адыгэ хэку») иапэрэ номер къыдэкIыгъ. 1923-рз илэ.

НЭП-м — экономическэ политикакIэм — зэрэтехъэрэмкIэ ВКП (б)-м ия Х-рз зэфэс унашъо ышIыгъагъ. 1921-рз илэ.

Бэлыкъархэр зыщыпсэушщтыгъэхэ ячIыгужъ рагъэкIыгъагъэх. 1944-рз илэ.

Бзылъфыгъэхэм я Дунэе демократическэ федерацие (МДФЖ) зэхашъэгъагъ. 1945-рз илэ.

Гъээтетэу «Ленин гъогур» «Адыгэ псалгэкIэ» (Къэбэртгэ-Бэлыкъар Республикэр) зэблахъугъагъ. 1991-рз илэ.

Михаил Горбачевыр КПСС-м

и Гупчэ Комитет и Генеральнэ секретарэу хадзыгъ. 1985-рз илэ.

КГБ-р (Къэралыгъом ишынэгъончъагъэкIэ Комитет) зэхашагъ. 1955-рз илэ.

Къалэу Горький дэт автозаводым апэрэ автомобиль псынIэу «М-1»-р къыдыгъэкIыгъ. 1936-рз илэ.

Космонавтэу А. Леоновыр апэрэу спутникым къыкIи, космосым хэхъэгъагъ. 1965-рз илэ.

Къэбэртаехэмрэ бэлыкъархэмрэ ячIыналгъэхэм Совет хабзэр ащагъэуцугъ. 1918-рз илэ.

П. Яблочковым электрическэ остыгъэ къыугушшысыгъэу патент къыратыгъагъ. 1876-рз илэ.

Театрэшхор (Большой театр) Москва шагъэпсыгъ. 1776-рз илэ.

Бэлыкъархэм автономие агъэпсыжыгъ. 1957-рз илэ.

Москва игъогухэр апэрэу къагъэнэфыгъагъэх. 1730-рз илэ.

Федеральнэ Законэу «О полиции» зыфилорэм 2011-рз илэ-сым, гьэтхапэм и 1-м кIуачIэ илэ хъугъэ.

Цыфхэм

яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэшI

Адыгэ Республикэм ихэдзакIохэм апае общественнэ пунктэу «Горячая линия» зыфилорэр мзэае и 28-м Мыекъуапэ къышъызIуахыгъ. Ащ ехылыIэгъэ Iофтхьабзэм хэлэжагъэх АР-м и Президентрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации, Адыгеим и Обществоннэ палатэ, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ЮФО-м и Полномочнэ лIыкIо и Аппаратэу АР-м шыIэм, правэухъумэкIо органхэм ялIыкIохэр.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие итхъаматэ игуадзэу Фанюс Казыхановым ипэублэ псалъэ къызэрэщыIуагъэмкIэ, шъхьафит хэдзынхэм я Урысые фондрэ АР-м и Обществоннэ палатэрэ яIэпыIэгъу ишIуагъэкIэ республикэм ихэдзакIохэм яобществоннэ пунктэу къызыIуахыгъэр УФ-м ичIыпIэ зэфэшъхьафхэм ащыIэ хэдзакIохэм зэпхыныгъэ адырIэным общественнэ сетэу «Горячая линия» зыфилорэр фэIорышIэнэу ары зэрагъэнэфагъэр.

— Мы шыкIэр хэдзынхэмкIэ цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм ыкIи хэдзынхэр шапхъэхэм адиштэу зэхэщэгъэнхэм фэлэжыщт, — къыIуагъ Фанюс Казыхановым.

АР-м и Обществоннэ палатэ ипащэ игуадзэу Ацумыжъ Казбек къызэриIуагъэмкIэ, непэ къырахыжыгъэгъэ Iофтхьабзэм цыфхэмкIэ мэхъанэшхо иI. Сыда плэмэ шыпкъагъэ хэлъэу хэдзынхэр зэхэщэгъэнхэмкIэ ащ амалышIухэр къетых.

Адыгеим пунктэу «Горячая линия» зыфилорэр къызыщызыIуахыгъэр къэралыгъо учреждениеу «АР-м гъэсэнэгъэмкIэ исистемэ икьэралыгъо аттестационнэ къулыкъу» зычIэт унэр ары. Ащ ипащэу агъэнэфагъ Александр Ареловыр.

ХэдзакIохэр зыгъэгумэкIыр упчIэхэм джэуап къатыжыгъэным общественнэ пунктыр фэхъазыр. Мафэ къэс сыхъатыр **9.00-м** къыщегъэжыагъэу сыхъатыр **17.00-м** нэс операторитIум Iоф ашIэщт. ХэдзакIохэр телефон номерэу **8(8772) 57-19-10-мкIэ** къытеонхэ, джащ фэдэу электроннэ почтэу **e-mail.pgla@yandex.ru** зыфилорэри къызфагъэфедэнхэ алъэкIыщт.

КИАРЭ Фатим.

Адыгэ Республикэм икомпозиторхэм я Союз гуэхэкIышхо шыхъугъ Урысыем инароднэ артистэу Нэхэе Аслъан ышыпхъу идунай зэрихъожыгъэр. ШымыIэжыкхын иIахыыл-благъэхэм афэтхъаусыхэ, къыныр адегошчы.

Ныбжыккэ лъэоаянэхэр

Еджаклохэмрэ пуныгъэмрэ

Тарихъыр ашлогъэшлэгъон

Мыекъопэ гурыт еджапэу N 5-м икклэеджаклохэр патриотэу плугъэнхэм мыщ аналэ лъэшэу шытырагъэты, гуклэгъуныгъэ, шъхъэклэфэныгъэ къахэфэным фагъасэх. Еджапэр тапэккэ Суворовым ыцлэ зыхьырэ училищэу зэрэщытыгъэр къыдалытэзэ, ныбжыккэхэм япуныгъэгъэсэныгъэ еккылэккэ гъэнэфагъэхэр къыфагъотых. Тарихъым нахъ куоу хагъэгъуазэх, лыхъужыныгъэм иурукхэр афызэхашхэр, Хэгъэгъу зэошхор зыщыклогъэ чыплэхэм ащэх, тарихъым шыщ пычыгъохэм арагъэдэлх.

Еджапэм ипашэ пуныгъэ Иофхэмккэ игуадзэу Надежда Ланкиным къызэриуагъэмккэ, гъэсэныгъэмккэ къэлэ комитетыр Ипылэгъу къафэхъуи, «Мыекъуапэ сэ сыщэпсэу» зыфиорэ патриотическэ программэр зэхэгъуагъ. Мэзэ мазэм Адыгеир, Мыекъуапэ тидзэккылэхэм шъхъафит зэрашыжыгъэхэм фэгъэхыгъэу еджапэм ветеранхэр къырагъэблагъэх. Ныбжыккэхэм гушылэгъу афэхъух, зэо лъэхъаным чыплэу зыдэщылэгъэхэр, орденхэу, медальхэу, бгъэхалхъэу ахэлхэр къазыккэфагъэшшэагъэхэр къафалыатэ. Еджаклохэм ахэр ашлогъэшлэгъон, упчлаби ветеранхэм араты.

Нэж-лужьхэр, ветеранхэр ныбжыккэхэм ашыгъушхэрэп. Зерафэлъэккэу Ипылэгъу афэхъух, агу къалэты.

Еджаклохэм язэхашлэу зиушъомбгъуным пае десэ гъэшлэгъонхэр ренэу аратых. Хэти иунагъо къызытеккыгъэр бэмьшлэу зэрагъэшлагъ, уна-

гъом «илъэпкэ чыг» зэхэгъуагъ. Хэгъэгъу зэошхом хэлэжыгъэхэр зиллаккэ хэтхэм афэгъэхыгъэу сочинение цыккыгъэр атхыгъэх. Я 7-рэ классыр мы Иофым анахъ чанэу къыхэлэжыгъэхэм ащыщ. Еджаклохэу Алина Машаловам, Мелконян Ануш, Антон Боровиковым, Валерия Герман, нэмыккэхэм атыгъэхэр еджапэм идэпкэ гъэ-

зет къырагъэхъагъэх. Зэккэри ашлогъэшлэгъонэу Иофшлагъэхэм яджаклохэр зытэт урамэу Пушкиным ыцлэ зыхьырым къэбарэу пылым еджаклохэр ккэупчлэх.

— Блэккыгъэ илгъэсым тидежапэ илгъэси 110-рэ хъугъэ, — къелыатэ Надежда Ланкиным. — Тапэккэ Иоф зышлэгъэ ккэлэгъаджэхэр дгъэунэфыхэзэ,

еджапэм итарихъ тэтхы. Кы-зэрэнэфагъэмккэ, сиофшлэгъу бзылфыгъэм янэжэ апэ дэдэ еджапэм ипэцагъ. Янэ ащ игуадзэу шытыгъ. Джы ежэ ипхьорэльфи ккэлэгъаджэу мыщ Иоф щешлэ. Ар тшлогъэшлэгъон хъугъэу, еджаклохэри къыхэдгъэлажъэхэзэ, тарихъым инэккыбгъохэм зафэтэгъазэ.

Тарихъым иурукхэр зэрэмаккэм къыхэккэу, внекласснэ урукхэр, факультативхэр зэхашхэр. Апшгъэр классхэм арысхэр Волгоград, Санкт-Петербург ны-тыхэм ямыллыккэ ащэх. Зэо мэхъаджэр зыщыклогъэ къалэхэм ячылплэ зэфэшхъафхэр иккыгъэ илгъэсым арагъэлэгъуагъэх. Блэккыгъэм ишыпкыапкэ нэрылгъэгъу афашыгъ.

ОБЖ-мккэ ккэлэгъаджэу Валерий Шелеховым ккэлаккэхэр дзэ къулыккым фегъэхъазырых. Илгъэс къэс, жьоныгъоккэ мазэм, дзэ къулыккым ныбжыккэхэр нахъ шыгъэгъозэгъэнхэм

пае аугъоих. Мэфитфым къыккыккэ ахэр дзэ къулыккыушлэхэм ящылэккэ-псэуккэ хагъэгъуазэх, автоматыр зэрэбгъэфедэшт шлыккэм, ар зэрэзэхэпхыщтым ыккыи зэрэуугъоиккыщтым, шэ-гынхэм ягъэфедэн зэрагъашлэ. Мы Иофым члэнагъэ фэшшы мыхъунэу еджапэм шалытэ. Ккэлаккэхэмккэ ар еджэплэ дэгъу.

Еджапэм пуныгъэ-гъэсэныгъэ дэгъу шызыгъотыгъэхэу, шапсыхъагъэхэм шылэныгъэм гъогу тэрэз къышыхахыгъ. Гуклэгъуныгъи къахэфэшт, яхэкуи шлу алгъэгъушт.

Сурэтхэм арытхэр: **Лыхъужы шытхъум епхыгъэ чыплэхэр ккэлэеджаклохэм зэрагъэлэгъух; дзэ къулыккым ныбжыккэхэм зыфэгъэхъазыры, автоматым изэхэлъыккэ зэрагъашлэ.**

Зэнэкъокъухэр

МУРАТЭ тыфэгъушло!

Мыекъопэ гимнази-еу N 22-м ия 11-рэ класс ис еджаклоу Апыщ Муратэ гупчэ телевидением иккэтынэу «Умники и умницы» зыфиорэм хэлэжыагъ.

Тичлыгогъу еджаклор къэтыным зэрэщытлэгъуыгъэм тигъэгъушлу, еджапэм иккэлэгъаджэм гушылэгъу тафэхъугъ.

Егъэджен Иофымккэ еджапэм ипашэ игуадзэу Людмила Партненкэм къызэрэтиуагъэмккэ, Муратэ дэгъоу еджэ, информатикэмккэ, хысапымккэ мыекъопэ олимпиадэхэм гъэхъэгъэшлэхэр къащегъэлъагъох. Урысыбзэмрэ литературэмрэккэ ккэлэгъаджэу Светлана Шкедэ игукъэккыккэ ккэлэр къэтыным хэлэжыагъ. Ары ащ Иоф дэ-зышлагъэр.

Апыщ Муратэ зэулыккэгъоу дитилэщтыр тигъэ-зет къышыхэтыуыгъ.

Сурэтым итыр: **Апыщ Мурат.**

Ямал къыхъырэр ашлэ

Ныбжыккэ Иофыгъохэр республикэм ирайонхэм зэрагъэцаккэрэр зэдгъашлэ тшлогъоу лъэхъаным диштэу Иофэу ашлэрэр, пшээрлыгъу зыфагъэгъуужыккэхэрэр мы Иофым фэгъэ-загъэхэм къядгъэлотагъ.

Кошхъэблэ районыр

Муниципальнэ гъэпсыккэ зилэ Кошхъэблэ район администрацием ныбжыккэ Иофхэмккэ испециалистэу Гумэ Анжелэ тызэрэщыгъэгъозагъэмккэ, ныбжыккэхэм афэгъэгъэгъэ отдел зэрамылэм къыхэккэу АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэккэ, культурэмккэ иминистерствэхэм ягъэлорышлэпхэр, терроризмэм пэшлуклорэ комиссиер, нэмыккхэр зэгъусэхэу ныбжыккэхэм япуныгъэ-гъэсэныгъэ фэгъэхыгъэ Иофхъабзэхэр районым шызэхашхэр. Блэккыгъэ илгъэсым Иофшлэнхэр псауныгъэм зэрар езыхыштхэр шыгъэгъэгъэнхэм ныбжыккэхэр фэлугъэнхэм фэгъэхыгъагъэхэм, мыгъэ — патриотизмэр ары.

Адыгэ къралыгъэ университетым иккытамэу Кошхъэблэ дэтым лъэпкэ зэфэшхъафхэм къахэккыгъэ студентхэр зэрэщеджэхэрэр къыдалыгъи, ныбжыккэхэр патриотэу зыщыпхытхэ гупчэ къышыхъуахынэу рахъухагъ. Мы Иофым фэгъэхыгъэу ныбжыккэхэм яшлэшхэр къыралотыккын амал арагъэгъотыгъ, ащ къыпкырыккыхэзэ ялофшлэн лъагъэккотэшт.

Шэуджэн районыр

Шэуджэн районым ныбжыккэ Иофхэмккэ, физическэ культурэмккэ ыккыи спортымккэ и Комитет испециалист шъхъалэу Къонэ Хъалидэ къызэриуа-

гъэмккэ, Адыгэ Республикэм ныбжыккэ Иофхэмккэ и Комитет къыгъэнэфэр Иофыгъохэм аналэ атырагъэты. Бюджет ахыщэу къафатлупщырэр зэрэмаккэм къыхэккэу, районым Иофхъабзэу шызэхашхэрэр бэп. Еджаклохэр ары нахъыбэу ялофшлэн зыфэгъэгъагъэр. Узэрыгушхон гъэхъэгъэшлэхэр спорт зэнэкъокъухэм къащагъэлъагъох. Ныбжыккэ зышхъэгъусэхэр зыхэлэжыгъэштхэ зэнэкъокъоу «Унэгъо зэгурыложь — Урысые пыт» зыфиорэм зыфагъэхъазыры.

Теуцожь районыр

Теуцожь районым ныбжыккэ Иофхэмккэ иотдел Иофыгъо зэфэшхъафхэм адэлажэ. Шэн-зеккыккэ дахэхэм, патриотическэ пуныгъэм, ныбжыккэхэм Иофшлэн агъотынымккэ Ипылэгъу афэхъугъэным, ккэлэ Истахъохэм ыккыи ныбжыккэхэм япсауныгъэ зэрар езыхыштхэр шагъэгъэным, нэмыккхэм уаккыфэзыщэрэ зэнэкъокъухэр мыгъэ зэхашхэнхэу унашэу ашлэгъ.

Отделым ипашэу Ишгъынэ Налбый тызэрэщыгъэгъозагъэмккэ, хэгъэгум иухъумахлэхэм я Мафэ еху-лэу дзэ-спорт джэгуккэхэр зэхашагъэх. Районым шыщхэм ямызакъоу, Мыекъуапэ ныбжыккэхэр зэнэкъокъум къыхэлэжыагъэх. Ккэлаккэхэм ясэнаушыгъэ къышагъэлэгъуагъ. Хагъэунэфыккырэ чыплэхэр къы-дэзыхыгъэхэм ахыщэ шлухъафтынхэр афашыгъэх.

Нэккыбгъор зыгъэхъазырыгъэр ДАУТЭ Анжел.

Тягэ 1943-рэ ильэсым кы-
заукугыэм (лодыгыэп!) кыще-
гъэжыагъэу тyani, тэри, сабыитф
тыхоу, гугъэм тыхэтзэ къэт-
хыгъ. **Заом кыкыжыырэмэ**
тятэ непэ къахымыубыта-

ШЫҢКЪЭР ТЭЖЪУГЪАЮ, е «ЗЫДЭХЪУГЪЭР АМЫШІЭУ КЮДЫГЪЭХЭМ»

Тилоф хьылъэ дэдэ кэзъыш-
щтыгъэхэм ащышых колхоз
лофшлэн мыухыжьыр, шъузабэу
къэнагъэхэм «шъхьагъырыт»
зилэм анахь егъэзгылаоу бри-
гадирым наряд кызэрафыхы-
щтыгъэр, хьакъулахь тыныр, зай-
мэм пае советым зэращэ зэ-
пытыгъэр. Иофшлэ зыклохэклэ,
чэщ-зымфэ зытлоущым е ащ на-
хьыбэм зэ къэкложьхэу кыхэ-
кыштыгъэ. А лъохъаным цыф-
хэр нахь шлу зэрэлъэгъухэу, агу
зэфэгъужьэу, зедэлъжхэу шы-
ттыгъэх. Чэзыу-чэзыоу сянэ фэдэ-
хэр яунэмэ къэкложьхэзэ, сабыл-
хэм аналэ кватырагъэтыштыгъ.

Гъунэрэ нэзырэ зимылагъэ къинэу ахэм ателыгъэр гъэзет нэ-клубгоклэ къэплотэжыны плэ-кынуу щытэп. Тьдэ къырахы-щтыгъа тынэм ащ фэдиз гъэр-тыр, зэхэшлыкыр, гъэсаклэр, цы-фыгъэр, ашхъэ зэралытэжыгъэ акъылыр? Сэ бэрэ сэлэ: «Зифэ-шъуашэм саугъэт фагъуоу хэбзэ гъэнэфагъэ шылагъэмэ, бэшагъэу ахэм (шъузабэхэм) афагъуоу-ныгы саугъэтышхо».

Тэ, зэшыхэм, зыкътлэти, тизэ-хэшлыкы зыхэхьом «зыдэхугъэр амышлэу клодыгъэ» тятэм рыклуа-гъэм тыклэупчлэу, архивхэм тафа-тхэу тыублагъэ. Тыфай тшлэнэу къыщышлыгъэ шъыпкър, ау тьдэ къипхышты а шъыпкър? Архив-хэм кэбар тэрэз горэ къаклэры-тхын тлэкыгъэп. Зи къызэрэт-фамышлэщтыр къыдгурылуи ауж-тыкыжыгъэ. Тятэ къызыжыгъэ

Уицлыфышхъэ псаоу умыгъоты-жыштымы, уихъадэ е зышагъэ-тлыгъыгъэр пшлэмэ, узэгъыжы-нууи, гум рэхъатныгъэ тлэклу ыгъо-тыжынууи къыпщэхъу. Ары шхъае...

Емыклушхоба, зы нэбгырэлп, нэбгырипшлэп а отметкэу Шлэж Тхылтым къыдатхагъэм шагъэтлы-лыгъэр, хэгъэгур къыгъэгъунэ-зэ шыфэхыгъэр зьдэшылэр ышлэу районым имыгъотэныр?

ЛЫ ХЪУГЪО ТИМЫФЭЗЭ, ЛЫЖЪЫ ТЫХЪУГЪ, тызгъэ-жынуу тапэ къыкыгъэри маклэп, а отметкэр дгъотыжы-гъэклэ тымыкложышъуным тыфэкло. Аруу щытми, 2009-рә ильэсым а отметкэм тызэрэ-лыхъурэр «Жди меня» зыфи-лорэ телекъэтыным ишлуагъэ горэ къысагъэклыным сы-щыгугъэу стхыгъагъэ. Цыфхэр

«Адыгэ макъэу» макъуогъум и 9-м 2010-рә ильэсым къыдэ-кыгъэм «Шъушыгъуаза къэра-лыгъом къышъуфишлэн фае?» ылоу къыхъэгъэ тхыгъэр згъэшла-гъо икыугъ. Ащ къызэритхырэм-клэ, ар мазэ пэпчъ телытэгъэ ты-нымклэ заом хэлэжыгъэ-хэклодэ-гъэ цыфхэм афэгъэхыгъэ закон шхъалэу щыт. 2004-рә ильэсым шышхъэлум и 22-м Федеральнэ законэу «Фэгъэклотэныгъэхэр мо-нетизация шлыгъэнхэм ехыллагъ» зыфилорэр къыдэкыгъэ. А зако-ным тегъэлсыкыгъэу цыфмэ аратыр ахъшэр ильэс къэс зэ ин-дексация ашлэ. Гъэзетым къызэ-ритхырэмклэ, фытыныгъэ зилэхэм ахэхъх дзэкъулыкыушлэу, клочлэ структурэхэм ялофышлэхуу гъэры хъухи фэхыгъэхэр, зьдэшылэр амышлэу клодыгъэхэр. Ахэм яуна-гъохэм 2010-рә ильэсым, мэ-

яунагъохэр сыдэуштыгъэ шылагъэхэ?

жышты мафэм тежэныр, тыгугъэ-ныр едгъэжыжыгъэ...

«Зыдэхугъэр амышлэу кло-дыгъэр» цыфхэм зыкланатха-гъэр, сэ зэрэсшлэушлэрэмклэ, типажэхэм хьоршэрыгъэу къа-хфагъэм къыхэкълэу, ахэм нэ-ужклэ зэрар горэ апамышлы-хъаным, къаклэныгъэмэ фыты-ныгъэ горэхэр арамытыным тегъэлсыжыгъагъэ ары.

Шлэж Тхылтыр (заом хэкло-дагъэхэр зьдэтыр) къызыдагъэ-кым тыгулэзэ зэдгъэгъотыгъэ. Ащ зэрэдэтымклэ, тятэу Шыхэс Хъа-медэ «зыдэхугъэр амышлэу кло-дыгъэ» зыфалощтыгъэр, пым езаозэ, шышхъэлум и 7-м 1943-рә ильэсым Темрюкскэ районым (Краснодар край) шыфэхыгъэу, отметкэу САР зыфилорэм шагъэ-тлымыжыгъэу ары. Тятэ былым гъорыклом фэдэу мыклодыгъэмэ тлуи, ащи разэ тырыхъужыу, зы-щагъэтлыгъыгъэ чыплэри зэдгъэ-лэжъуноу, зы кэбар горэхэри къэтшлэным тыщыгугъэу районэу зыфалуагъэми тыклогъагъэ, ау...

Залудгъэклагъ райисполкомым, военкоматым япашэхэм, совет зэ-фэшхъафхэм, нэж-лужхэм. Районым саугъэтэу итым тетхагъэм гъунэ имылэм фэд, бгъэшлагъо екъу, ау лэкъуащлэхэм тэ тятэу ты-зылхыгъурэр ахэдгъотагъэп. Зэ-клэм анахъ тшлогъэшлэгъоныгъэр а отметкэу САР зыфилорэр, къа-мыугупшысыгъэмэ, кээдгъотын тлэкыгъэп, зышлэрэ районми идгъотагъэп. Тызыулагъэмэ нэ-ужклэ САР отметкэр къагъотыжы-мэ, макъэ къытагъэлунэу тыкъя-лэлэуи тыкэкложыгъэ, ау зыми ильэс пчъагъэм зи къыложыгъэп.

яцлыфышхъэ лэхъух, сэ нафэу шытын фэе чыплэм — САР-м — цыф клуаплэу шытын фаеи сылтэ-хъу. Сызэрэтхагъэр сянэшым зэ-сэлэм, «Хэта зышлэлофэу пшло-шырэр о уятэ зэрэклэдыгъэ шлы-клэмрэ зыщыклодыгъэмрэ?» къы-зыселом сыгу хэкыгъэ, ау ылуагъэр шъыпкърэу къычлэкыгъэ, зыми джэуап къыситыжыгъэп.

Сыкызытегушылэрэ Иофым фэгъэхыгъэу гъэзетым къатхырэр маклэп. Лэшэу сагъэразэу сяджагъ Гышц Азмэти, Къэлэкъутэ-кыо Бэчмызи, нэмыкхэми ятыгъ-гъэхэм. Тхыашъуегъэпсэу яло сшлоигъу гъэзетымклэ. «Амыпхы-гъэ лым семыгъэпх» зыфилорэм, «Шхэкыгъэрэ нэкыгъэрэ зэрэ-шлэрэп» зэралорэм ахэлъыр, уегупшысэмэ, бэдэд...

Къэлэкъутэкыо Бэчмызэ иусэ хэт сатыр заулэ шъугу къэзгъэ-кыжы сшлоигъу:

*Тызыдэхугъэр амышлэу
тыклодыгъэп,
Зышлэн фязэгъэхэм гъунэ
къытлэафыгъэп.
Мэхэгъэ къытхафэу
тыкыгъэкклэуагъэп,
Пый мэхъаджэм гъэрэу
зеттыгъэп.
Къытаоллагъэм гухэкл
хэтэхы,
Ахъэрэт дунаим щызэхэтэхы.
«Зыдэхугъэр амышлэу..?»
тэ къыталуагъэ,
Мыхъуныр зылуагъэм
дырагъэштагъэ.
Къыттезылуагъэм
ихэхыжынын,
Тыщыл ахъэрэтым —
дунэе шлагъом —
Тычыжэп.*

лылфэгъум и 1-м къыщыубла-гъэу (ЕДВ-р) сомэ 1019-рә чыпыч 70-рә хъоу къаратын фае. Мы зы-фэтлорэ купитлүмклэ хабзэм ипа-щэмэ хэуконыгъэу ашыгъагъэр джыр типажэхэм шъыпкыгъэрэ зэфагъэрэклэ (хьоршэрыгъэ хэ-мылэу) а унашъор аштагъэмэ — дэгъу, яфэшъуаш, ау мыши джэн-джэшыгъабэ хэлэу, ахъшэр зэ-ратын фязэгъэм арамытэу къыс-шлшы. А купитлүм ахэхъэхэрэм яшхъэгъусагъэу псаоу къэнагъэр зырыз, мэкклэ дэд. Адрэ къаклэны-гъэ кыоу, пхъоу а купмэ къахиу-бытэрэмэ яшхъэгъусэхэр зылы-гыгъэхэр, зыгъэтлыгъыжыгъэ-хэр унагъом шыщхэба? Сыда ахэм а тыныр къызкланэмысы-гъэр? Гурылогъуай!

Аш ьуж ит пунктиры сшло-гъэшлэгъон: дзэкъулыкыушлэхуу заом шъобжэу хахыгъэм ыпкь къыклэу фэхыгъэхэм е лагъэхэм янэ-ятэхэм сомэ 2547-рә чыпыч 60-рә къаратынуи законным кы-ло. Заом клуагъэхэм къахиубы-тагъэхуу 1900 — 1925-рә ильэ-сым кэхъугъэхэр тштагъэми, за-конэу зигугъу къэсшлэрэр заштэм (2004-рә ильэс) ахэм псаугъэхэ-мэ аныбжэ ильэс 80 — 100 хъу-щтыгъэ. Ятэ-янэхэм аныбжэ ильэ-си 100 — 125-м нэсыщтыгъэ. Тьрэ ньрэ а зыфэтлөгъэ купым шышэу нэбгырэ тхыапшымэ къа-шхъапэгъэн шъулуа а законыр? А зепстэумэ узягупшысэкклэ, сыд фэдэ авторитета, шъыпкэныгъа, гуклэгъуа, патриотизмагъа пэца-бэу хэгъэгум илагъэхэми, непэ илэхэми яппэсын плэкыштыр, та-фэрэзэн фаеу тафэмыраза?

Къэстхыгъэм ехыллагъэу, къыздырерэ-гъашт-къызды-рерэмыгъашт фаеми, иеплы-клэ къэзытхы-рэм сыфэрэ-зэшт, шлушла-гъэклэ фэслэ-гъушты, хэт ышлэ-ра сыхэкъон-кли мэхъуба? П е н с и о н н э ф о н д ы м и о ф ы ш л э х э м е ж ь м э я л о ф ш л э н ф э г ь х ы г ь э у к ы р а л о л л э ш т ы р ц ы ф м и а ш л о г ь э ш л э г ь о н ы н с ш л о ш ы л.

**ЛЫХЭСЭ
Аскэр.
Хьалгэ-
кыуай.**

Журналист ІәпәІас

Матвиенко Анатолий цыф нэшлэ-гушлу, нэутх ыкли хьалэл, шъыпкэ-ныгъэрэ зэфагъэрэ хэлъ. Иныбжыкыгъэу кыхи-хыгъэ сэнэхъатэу журна-листикэм фэшъыпкэу ыкли зэблимыхъугъэу рэ-лажэ. Ильэс 55-рә Тэ-хъутэмыкыое район гъэзе-тэу «Знамя коммунизма», джы «Согласие» зыцлэм щылэжыагъ. Мы уахътэм редакцием щымылэжы-жырэми (ильэс заулэ хъугъэ тлысыжыгъэу зы-

зигъэпсэфырэ) гъэзетыр зыщигъэгъупшэрэп, зэкклэ-кыоу статьяхэр, зарисовкэхэр, очеркхэр къырегъахъх.

Бэшагъэ Анатолий зысинэлуасэр, ллэшлэгъуныкыом къыдэфагъ. Афыпсынэ гурыт еджаплэм сыщеджэщтыгъ, район гъэзетым статья цыкылухэр кызгъахъэщтыгъэх. Ахэр анахъэу зыфэгъэхыгъагъэхэр еджаплэм ищылэныгъ. Слэкъуацлэ клэдагъэу гъэзетым ситхыгъэхэр къызи-хъэхэрэм, лэшэу сыгушлэщтыгъ, тлэклуи зызгъэшлэгъ-жыштыгъ. «Журналист» алоу еджаплэм къыщысаджэхуу аублэгъагъ. Республикэ гъэзетышхоу «Адыгэ макъэм» зэ-горэм сыщылэжыэнэу хъуштыми а лэхъаным сшхъэ къыхъэгъагъэп.

Район гупчэм сызыклуагъэмэ ащыщ горэм Матвиен-кэм сылукли, редакцием сыригъэблэгъагъ. Икабинет сы-риши, гушылэгъу тызэфхъугъагъ.

— Темэ дэгъухэр, зигъо Иофгыгъохэр къэолэтых, къэо-тхы, — ылуагъ Анатолий, — икыоу къызэлупхышъухэрэп нахъ. Ау угу умыгъэклоды, сыналэ къыптетышты, ори бэмэ адж, журналист ІәпәІасэхэм аклырыллы, щысэ атэх. Шы-Іэныгъэм дэеу, мыхъунэу, зиягъэ къаклоу кыхэхъухъэрэмэ ащымыкылухъ, къэтхы.

Джащ тетэу Матвиенко Анатолий ныбджэгъу шлагъо къысфэхъугъагъ, бэу ишлуагъэ къысэккыгъ. Джы къызнэ-сыгъэми тызныбджэгъу.

Журналист ежыгъэккыбэмэ Анатолий ишлуагъэ ари-гъэкыгъ. Нэмык чыплэхэм ахэм ащышхэр ащэлажэхэ-ми, ащыгъупшэрэп, къыфэтхэх, телефонклэ къыфытеох, кызэрэфэразэхэр кыралэ, мэфэклэ мафэхэм къыфэгъушлэх, шлоу шылэр зэкклэ кыдэхъунэу фэлалэх.

Темыр-Казахстан хэкум ит селоу Рождественскэм Мат-виенко Анатолий 1931-рә ильэсым къышыхъугъ. Ятэу Сер-гей Федор ыкьор гъэзетэу «Крестянин» зыфилорэм къы-бэшагъагъ корреспондентэу щылэжыагъ. Тым ыгу кы-хъэу кыхэккыгъэп зэгорэмэ ыкыо ежы сэнэхъатэу илэм фэдэ кыхихыныр.

Анатолий клэлэ Іэтахъоу Иофшлэныр ригъэжыагъ, на-хыжыхэм ауж кызэринэрэ шлагъо щымылэу, пчэдыжым щегъэжыагъэу пчыхъэ класэ нэс Иоф ышлэщтыгъ. Бзыу-цыф угъоиныр ылэ кыыригъэхъагъэу чанэу лажэщтыгъэ, чэщырэ хъамэм лэжыгъэр щызэпызыдзырэмэ ахэты-щтыгъ.

Ащ тетызэ, Хэгъэгъу зоошхор аухыгъ, а ильэс дэдэм, 1945-м, Матвиенкэмэ яунагъо Адыгеим къэкложыгъ ыкли пэзуплэу Инэм хахыгъ. 1957-рә ильэсым Анатолий Тэ-хъутэмыкыое район гъэзетэу «Знамя коммунизма» зыфи-лорэм корректорэу шылажэу ыублагъ. Нэужым гъэзетым илитсотрудникыгъ, письмэхэмклэ отделым ипэшагъ, етланэ пшгъэдэккыжы зыхъырэ секретарыгъ, редактор шхъагъагъ игодзагъ, аужырэ Іәнатлэм ильэс 25-рә рылэжыагъ.

Район гъэзетыр нахъ гъэшлэгъонэу, мэхъэнэ куу илэу, гъэзетеджэхэм ящыкыгъэ зэпытэу щытыным пае бэ Иоф-шлэнэу зшлуиыхыгъэр. Статья гори, иными цыкылуи, ре-дакцием къагъэхыгъэу клодыгъэп, джэуапынхуу къэна-гъэп. Штатым хэмыт корреспондент куп Анатолий зэхи-щэгъагъ, ахэм лэшэу яшлуагъэ гъэзетым къекыштыгъ. Пэзуплэ пэпчъ плэми хъунэу штатым хэмыт корреспон-дентхэр шылагъэх.

— Шъуащыщ пэпчъ чыплэ горэм щэлажэ, коллектив горэм хэт, арышъ, Иофхэм язытет дэгъоу шъушыгъуаз, — ахэм Матвиенкэм арилоштыгъ. — Къэшъутх статьяхэр, лэжыакломэ ялофшлэклэ къэшъулуат, Иофыр зымыгъэхъу-хэрэри критикэм клэжыгъэкы. Шыпкърэ къэшутх, тэри Іәпылэгъу тыкышъуфэхъушты.

Гъэзетеджэхэм гъэзетыр яклэсагъ, лытэныгъэ фашлы-щтыгъ, бэ тхэщтыгъэр ыкли кызытхыкыштыгъэр.

Матвиенко Анатолий Урысы Федерацием ижурнали-стхэм я Союз хэт, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ жур-налист, Адыгеим ижурналистхэм я Союзрэ мамырныгъэм икьотэгъухэм я Лигэрэ яшлухъафтыхэм ялауреат. Орде-нэу «300 лет Российской прессы» зыфилорэр ыкли юби-лей медалыбэ къыфагъэшьошагъэх.

Ильэс заулэ хъугъэ зигъэпсэфыныр журналистым къы-зилэжыгъэр, ау гъэзетым тхэныр зэпигъэурэп. Ильэс 80-м ыныбжэ ит Матвиенко Анатолий. Тыфэгъушлэ, псау-ныгъэ пытэ илэнэу тыфэлалэ.

ХЪУШТ Шэбан.

Былым плашьэу, ащ шыцэу цэ кызыклахырэ чэмэу илэмкIэ Красногвардейскэ районым тиреспуб-ликэ илэс пчъагъэ хъугъэу пэрытныгъэр шыфыгъ. Тызыхэт лъэхъаным республикэм цэу кыщахы-жырым ипроцент 60-м ехъу кызытыхэрэ а районым ихызымэтшIапIэхэр арых. Районым былым плашьэу шахъурэм ипчъагъэ 2454-м нэсыгъ, ащ шыцэу цэ кызыклахырэ чэмхэр 1084-рэ мэхъух. Мы уахътэм чэмэу ялэм телъытагъэу чэщ-зымафэм цэ тонн 12-м ехъу районым кыщахыжы. Чэм телъытэу цэу кыахыжырымкIэ анахъ гъэхъагъэу зышыхэрэр СПК-у «Колхозэу Ленинымрэ» «Колхозэу Родинэмрэ».

Районым бэмышIэу тызы-щэIэм СПК-у «Колхозэу Роди-нэм» былымхъунымкIэ илофхэм язытет нахъ игъэкIотыгъэу зы-щыдгъэгъозагъ. Ащ ия 3-рэ фермэ мы лъэхъаным былы-мышхъэ 450-рэ шаIыгъ, ащ шыцэу 300-р цэ кызытырэ чэмых. Фермэм чэмхэр зы-щыльфэхэрэ отделениеу хэтым

зымафэм кыщахыжы. Цэм икыахыжынымкIэ анахъ гъэхъа-гъэу зышыхэрэм ащыщых чэ-мышхъэу Светлана Стариковар, Галина Литвиновар, Людмила Матюшенкэр. Мыхэм афэгъэ-зэгъэ чэмхэм ащыщхэр льфа-гъэхъашъ, цэу кыатырэм хэ-хъуагъ. Мы лъэхъаным ахэм чэщ-зымафэм чэм пэпчъ те-лъытагъэу цэу кыахыжырым кIа килограмми 10-м кхэхъу.

— Шъуифермэ шылажэхэ-

ШкIэ цIыкIухэр дэгъоу шаIыгъых

рэм сид фэдиэа кыагъэхэрэр? — теупчIы тигушыIэгъу.

— Фермэм шылэжэрэ нэб-гырэ пэпчъ теплъытэмэ, мээ лэжыапкIэу кыIуIэжыырэр сомэ мини 10-м нэсы. Ащ ти-былымахъохэр егъэразэх.

Цэу кыахыжырым зэрэIуа-гъэкIырэм кытегушыIэнэу ДыдыкI Ахъмэд телъэIу. Ащ кызыриIорэмкIэ, мы лъэхъа-ным цэу кыахыжырым изы килограмм сомэ 16-м кышы-мыкIэу ащэ. Селоу Красно-гвардейскэм кыуае шызы-шыхэрэм цэу кыахыжырым зэкIэ ащэфы. Шэуджэн ыкIи Шытхъэлэ цэ заводхэм чэм-хэм кыахлахырэ шэр арашIалэу аублэгъагъ, ау транспортым бэу зэрэпыкIуадэрэм кыхэкIэу, шэр нахъ гъунэгъоу зыщэфы-

нэу шыIэхэм зэзэгъыныгъэ адашыгъэу алэклагъахъэ.

Фермэм чэмхэр зышаIыгъэхэ кыахыжырым тетхэр кытпIы-хъагъэх, ахэм кыащытлэгъу-гъэр зэкIэ тыгу рыхыгъ. Ана-хъэу зэтегъэпсыхъагъэхэр шкIэ-кIэ цIыкIухэр чэмхэм кыаIа-хъохэрэр зышаIыгъэхэр арых. Ахэр кыахыжырым шызэпа-уыгъэ клеткэ мыинхъу орзэ кIэутэн Iужъу зыфашыгъэхэм арысых. Зоотехникым кызы-риIуагъэмкIэ, шкIэу кыафэ-хъугъэм зы шхъи хэкIоды-кыгъэп. ДжаушIэу мэзиплэ шкIэхэр ащ шаIыгъыхъэ, еIанэ нахъ куп инхъу зэхэтхэу ахэм атегъэпсыхъэгъэ клеткэ-шхохэм ащаIыгъых.

Чэмхэр зэрагъашхэхэрэм, ахэм язытет, шкIэ кIэ цIыкIухэм

ренэу альэплэ фермэм ифельд-шерэу Джымэ Руслъан. Ащ кызыриIорэмкIэ, шкIэ кIэ цIы-кIухэр клеткэхэм арагъэIыс-хъанхэм ыпэкIэ хлорыр зыхэ-гъэкIухъэгъэ псыр араутхэ, ищы-кIагъэ зыхъурэм, орзэ кIэутэ-нэу ялэр зэблахъу. Джащ фэдэу шкIэ кIэ цIыкIухэр мэзиплэм кыкIоIцI цэ зэрэрагъашхохэ-рэм Джымэ Руслъан ренэу ыналэ тырегъэты.

Фермэм кыащытлэгъу-гъэмрэ кыащытлэгъу-гъэмрэ анахъ тшIогъэшIэгъонэу кыа-хэдгъэщыгъэр кыальфыгъэкIэ шкIэ цIыкIухэр зэраIыгъэхэр ары. Ахэм язытет, фельдшерэу Джымэ Руслъан зериIоу, уасэу афэпшышIтыр зы: «дэгъу дэд».

ЛIЭХЪУСЭЖЪ

Хъаджэртбыл.

Сурэтхэм арытхэр: **былы-мэхъо ныбжыкIэу Лышэ Азэмат шкIэ кIэ цIыкIухэм ахэт, фельдшерэу Джымэ Руслъан, шкIэ кIэ цIыкIухэм ащыщхэр.**

Иоф шызышIэрэр зы чэмых. Ащ фэшхъафэу кыуаджэу Адэмые шагъэпсыгъэ фермэм шкIэу кыахыжырым рагъэуалэх. Ащ ахэр охътэ гъэнэфагъэ ша-Iыгъыхъашъ, осеменением кыа-хырагъэуытэхъашъ, ящэнэрэ фермэм кыащэжыых.

Мы лъэхъаным фермэм шаIыгъ былымхэм чэщ-зыма-фэм кыкIоIцI шхъэ пэпчъ телъытагъэу комбикорм кило-грамми 5, жом ыкIи нэмыкI фашIэ зилэ Iусхэр ратых. Фер-мэм кыащытлэгъу-гъэм нафэ кызырэтфшIыгъэмкIэ, бы-лымхэм яIыгъыни ягъэшхэни дэгъоу зэхашагъ.

— Тифермэ кIымэфэ лъэ-хъаным мыдэу зыфигъэхъа-зырыгъагъ, былымхэр зыщы-тIыгъхэ кыахыжырым ахэлэ

шхъаныгъупчъэхэм Iоу зэ-тель пленкэ ыкIи пчъэхэм ру-бероид ятIулIыгъагъ. Псыр зэпымыоу былымIыгъыпIэ чIыпIэхэм кыаIуалэ. Фермэм тет кыахыжырым ащыщэу чэм-хэр кызыщащыхэрэм шэр зэ-рыкIорэ трубэхэр чIэдгъэуца-гъэх, — кыитфелуатэ зоотех-никэу ДыдыкI Ахъмэд. — Бы-лымщытыпIэхэм Iус зэфэшъ-хъафхэр кыащэлэгъэнхэм пашэ бэмышIэу кыащэфэгъэ трактор кIитIур тэгъэфедэ.

Зоотехникым кызыриIо-рэмкIэ, мы лъэхъаным чэмхэм цэу кыахлахырэр бэп, ар ана-хъэу кызыхэкIырэр чэмхэр кызылэлыфэхэу зэрэрагъэ-жыгъэ кыодыер ары. Мы лъэ-хъаным чэм телъытэу фермэм цэ килограмми 6-м ехъу чэщ-

ЗэхъокIыныгъэшIухэр афэхъушIтых

Цыф жъугъэхэм кыэбархэр алъызыгъэлэсырэ амалхэм зэпхы-ныгъэхэр адэшIыгъэнхэмкIэ Мые-кыопэ кыэлэ администрацием и Гъэ-IорышIапIэ илофышIэ тызэрэщигъэ-гъозагъэмкIэ, кыалэм ипашъу М. Чер-ниченкэр кыэлэ Гупчэ бэдзэршы-пIэмрэ «ЧеремушкэIэ» заджэхэрэ бэдзэршыпIэмрэ ащыщэрэ предпри-нимательхэм бэмышIэу аIуIэгъагъ. Бизнесым пылхэр анахъэу зыгъэ-гумэкIышIтыгъэхэр бэдзэршыпIэхэм афэгъэхыгъэ федеральнэ законом ифэгъэкIэн зэхъокIыныгъэу кызыди-хышIхэр ары.

Предпринимательхэм яупчIэхэм джуапхэр аритыжхъэ кыэлэ адми-нистрацием ипашъ кызыриIуагъэ-

мкIэ, федеральнэ законодательствэм кызырэдильгъэрэм тетэу, 2012-рэ илэ-сым ищылэ мазэ и 1-м нэс сатыум ыльэныкыокIэ муниципальнэ предпри-ятиехэр шыIэжышIхэп. Ащ кыкIырэр бэдзэршыпIэхэм зэхэщэкIо-правовой шыкIэу ялэр зэхъокIыгъэныр ары. Ащ кыкIырэр муниципальнэ предприяти-ехэу «Гупчэ бэдзэршыпIэмрэ» «Бэдзэр-шыпIэу «Черемушкэр» зыфиIорэмрэ акционер обществэхэу зэрэхъужышIхэр ары, ау зэкIэ акциехэр кыалэу Мые-кыуапэ иадминистрацие иешIтых.

Мыр приватизацием иапэрэ чэзыоу шыт ыкIи 2011-рэ илэсым ишышъ-хъэIу мазэ нэс аухын гухэлэ яI. А уахъ-тэм кыкIоIцI акционер обществэм зыпкъ итэу Иоф ышIэным ищыкIэгъэ

Иофтхъабзэхэр зэрахъашIтых. Мы Иофыгъэр зэрэзэшIуахышIтыр предпри-нимательхэм пэрыохъу афэхъушIтэп. ЫпэкIэ зэзэгъыныгъэу зэдашыгъэхэм кIуачIэ ялэшт. ЗэхъокIыныгъэу зыфэ-хъушIт закыор зэзэгъыныгъэхэр адзэ-шыгъэм язырэ лъэныкыор зэрэзэблэ-хъугъэшIтыр ары.

Акционер обществэр зызэхашэкIэ ыкIи ИофшIэнымкIэ правовой механиз-мэхэр загъэпсыхэкIэ, бэдзэршыпIэр приватизацие шыгъэным иятIонэрэ чэзыу фежъэшIтых — акциехэр ащэхэу аублэшт. Къэлэгъэн фашэ мы чэзыур зэлухыгъэ шыкIэм тетэу зэрэзэхашъ-тыр ыкIи ащ предпринимательхэр зэ-рэхэгъэлэжышIхэр. Ащ фэгъэхыгъэу шIэхэу ИофшIэкло куп агъэнэфэшт, ащ

хагъэхъашIтых бэдзэршыпIитIумэ ялIыкIохэри. Джащ фэдэу мы Иоф-шIэкло купым хэтхэр мэхъанэ зилэ нэмыкI шхъэрылхэм язэшIохыни дэ-лэжъэшIтых. Ар бэдзэршыпIэхэр икIэрыкIэу гъэпсыжыгъэнхэр ары. Федеральнэ законодательствэм кы-зырэдильгъэрэмкIэ, 2013-рэ илэсым ищылэ мазэ нэс бэдзэршыпIэхэм адэт киоскхэм ыкIи павильонхэм ачIыпIэ капиталнэу щыт сатыушыпIэ гуп-чэхэр агъэпсышIтых.

Мыекыуапэ имэр кызыриIуагъэм-кIэ, предпринимательхэм зыгъэ-якIын ыкIи ягухэлхэр кыадэзымы-гъэхъун Иофыгъэ гори зэрахъашIтэп.

КIАПЭ Фатим.

ТХЫЛЫМ ИЛЪЭТЕГЪЭУЦУ

«Сыгу щыщ хъугъэ чыплэр...»

щытыгъэр Степановым кы-
гуагъ. Ащ кыпкырыкыгъ
тхылъ гъэхъаырынри, угъоин-
кыдэгъэкъынри.

Ащ ыуж АКЪУ-м истудент-
кэху Джарымэкъо Юлэ, Евге-
ния Чеботарь, Мария Клиндух
ыккы Ольга Дробышевэр днел-
ник тхыгъэ кыххыгъэху кы-
зеджэгъэхэм псыхъоу Шъхъ-
гуащэ ыккы Мыекьопэ къэлэ
паркыр илэси 100-ккэ узэ-
ккэЛэбжэмэ зыфэдагъэхэр Ев-
гений Шварц ынэхэмккэ тагъэ-
лэгъугъэ.

Лъэтегъэуцым кышыгу-
щылагъэх, тхылъымккэ, Евге-
ний Шварц тикъалэ зэрэдэс-
гъэмккэ, зэлъашлэрэ цыфыш-
хом итворчествккэ яшлэшхэр
къауагъэх тхылъым ирецензен-
тэу, педагогикэ шлэныгъэхэмккэ
докторэу Валерий Мозгот,
шлэныгъэлэжъу, Адыгэ пед-
колледжэу Андырхъое Хъусен
ыцккэ щытым идиректорэу
Адумжы Казбек, филологие
шлэныгъэхэмккэ докторэу, про-
фессорэу Хъокко Фатимэ, ли-
тературнэ критикэу, усакоу,
литературнэ объединениеу
«Ошъутен» зыфилорэм итхъа-
матэу Кирилл Анкудиновым,
тарихъ шлэныгъэлэжъу Татьяна
Денисовым, Урысыем ыккы
Адыгейм январднэ артистэу,
Адыгэ республикэ драмтеатр-
эм ихудожественнэ пащэу Ку-
кэнэ Муратэ, Соловьев зэххэм
язырэм икьорылъф ишхъэгъу-
сэу Лариса Александровнам.
Тхылъыккэу «Родина моей ду-
ши...» иавторэу Т. Степановым
пшъэрылъ ин зэрэзшлуихы-
гъэр, тикъалэ ехыллэгъэ тхылъ
шлагъор кыдигъэккыныр зэрэ-
фызэшлэккыгъэмккэ зэрэфэ-
разэхэр къауагъ, фэгущауагъэх.
Уичыплалэ пшлэным тегъэп-

сыхъэгъэ тхылъым Соловьев
зэххэм япремие фэгъэшъошэ-
ныр игъоу алытагъ.

Евгений Шварц ипроизведе-
ние инху «Обыкновенное
чудо», «Дракон», пшысэу
«Золушка» ямэханэ зэрэныр,
хэгъэгум имызакъоу, дунаим
зыцлэ щыгугъэ драматургэу
Евгений Шварц Мыекьопэ зэрэ-
щыпсэугъэм, итхыгъабэмэ
ар ыгу щыщ хъугъэ чыплэ гуп-
сэу зэрэщытыр кызэрэщыла-
гъэр, Мыекьопэ иеджэплэ сце-
нэхэм Е. Шварц ипсэсэхэм ате-
хыгъэ спектаклэхэр зэрэща-
гъэуцугъэр ыккы тхылъ гъэшлэ-
гъонэу «Родина моей души...»
кызэрэдэккыгъэр зыфэдэ мы-
хъурэ тарихъ ыккы культурэ
хъугъэ-шлэгъэ инэу пльытэн
зэрэфар зэдырагъаштэу къа-
уагъ.

Тхылъым иавторэу Татьяна
Степановым илофшлэнккэ Лэпы-

гъу кыфэхъугъэ нэгырэ
пчъагъэмэ — АКЪУ-м ипро-
ректорэу, шлэныгъэлэжъу
А. Шахановым, шлэныгъэлэжъу
Р. Мамыим, Хъ. Лъэпцлэры-
шэм, Р. Хъанэхъум, нэмыккы
ацлэ кыригуагъ. Лъэпкэ биб-
лиотекэм илофышлэху лъэ-
тегъэуцор зэхъыщагъэхэм ыккы
зэккэ логтхъабзэм къеклолла-
гъэхэм «тхъашъуегъэпсэуккэ»
закъыфигъэзагъ.

Цыфхэм яккэсэ артистэу
Кукэнэ Муратэ студентыгъор
(пединститутым филологиемккэ
ифакультет Т. Степановым зы-
щыдеджэгъэ лъэхъаныр) ккэ-
ккэу ыгу кыгъэккыжыгъ, Ев-
гений Шварц ипсэсэхэр зэрэ-
гъэуцугъагъэр, ахэм рольхэр
къащишыгъэу зэрэщытым
щигъэгъозагъэх. Игуапэу, гита-
рэм кыдыригъалоэ, Булат
Окуджавэ иорэдитгу къафи-
гуагъ. Лъэтегъэуцор уигъэгуп-
шысэу гъэпсыгъагъэ.

МАМЫРЫКЪО Нурмет.

Сурэтхэр авторым иех.

Зэфэсым унашъохэр щаштагъэх

Кировскэ къоджэ округым
щыпсэухэрэр къэлэ ыккы рай-
он администрациехэм яллы-
ккэхэм залоккэхэм, зытегу-
щылэгъэ логфыгъохэм язэ-
шлэхынккэ бэ къадэмышхунэу
кыпшлэшлэщыгъ. Шъачэ
илэщхъэтхэр пштэмэ, ахэр
мазэ къэс курортным икъоджэ
псэуакохэм алоккэх, адэгущы-
лэх. Чылагъоху мыш-
пллы итыр: Алексеевкэр, Та-
тьяновкэр, Марыинэр, Тхъа-
гъапшъ. Ау ахэм ащызэхэфы-
рэ логфыгъохэр кыиных, гуп-
чэм зэрэпчыжъэхэм зыгъэ-
гумэккырэ логфхэм язэшлэхын
нахъ къегъэхыллэ.

Хым пэблэгъэ чылагъохэм
ащыпсэухэрэм ялогфыгъохэр
зэшлэхынхэр нахъ лэшлэху
щыт. Къушхъэм хэс къуа-
джэхэм яфэныкъуагъэхэр —
псыр алгыгъэлэсыгъэныр,
газыр афэщэгъэныр, джаш
фэдэу телефон линиер къуш-
хъэлэ чыплэхэм арыщэ-
гъэныр лъэшэу кыинккэ къа-

фыдэккы, мыткы
нахъыбэ пэлуа-
гъахъэ.

Цыфхэм язэ-
фэсэу зэхашхэр-
рэм шлуагъэ гори
къа ккэмыккыоу
къоджэдэхэм
ащыщхэм алоу зэрэ-
хъурэм шъып-
къагъэ хэлэп.
Мары чылагъоу
Тхъагъапшъэ
цыф зэхашху щы-
лагъэм шлуагъэ
кыккэмыккыагъэу
щытэп. Къалэу
Шъачэ ипашоу
Анатолий Пахомовыр къоджэ-
дэхэм алуки задэгущылэ нэуж
унашъо ашлэагъэ округым
ичылагъохэр зыгъэгумэккырэ
логфыгъохэм язэшлэхын фе-
жээнху. Районным илэщхъэ-
тетхэм программэу зэхашху
уцагъэм кышылдалытагъэх
логтхъэбзэ анахъ кыинху апэ
рагъэшхынхэ фаехэр.

— Чыплэм щыпсэухэрэр
илэсыбэ хъугъэу зыгъэгум-
эккырэ логфыгъохэм янахъы-
бэр гъэхъагъэ хэлэу зэшлуа-
хыгъ, адрэ къэнагъэхэм шлэ-
ху ккэх дэгъу афашлэнуу
мэгугъэх, — ылауагъ Кировскэ
къоджэ округым иадминистра-
цие ипашэу Виктор Чергиным.
— Гъэстыныпхъэм илофи

бэшлагъэ зыха-
гъэккыгъэр. Сото-
вэ связым ивыш-
кэ Тхъагъапшъэ
шагъэуцунэу фе-
жыагъэх. Алексе-
евкэм ащ фэдэ
вышкэм игъэуцун
щаухыгъ.

Тхъагъапшъэ
зэфэсэу щыла-
гъэм кызэрэща-
лауагъэмккэ, ащ
Шъачэ имэр игуа-
дэху Николай
Говорущенкэмрэ
Сергей Щербини-
нымрэ, джаш фэ-
дэу районным ипашэу Виктор
Филоновыр хэлэжыагъэх, окру-
гым ипсэуплэхэм газыр алъа-
гъэлэсэу фежыагъэх.

— Округым этнотуризмэм
псынклэу хэхъоныгъэ зэрэщи-
шлэрэр кыдалыгътэзэ, къоджэ
администрацием анахъу ыналэ
атырегъэты автомобиль гъогу-
хэм ягъэцккэжыны, чылагъо-

хэм ятеплэгъэ зэхъоккыгъэным,
туристхэм къарагъэлэгъушъ
чыплэхэм яккэлэрэ гъогухэр
зэтырагъэпсыхъаным, —
кыккэгъэтхы Виктор Чер-
гиным. — Мы логфыгъохэм
язэшлэхынккэ Лэпылэгъушхо
афэхъух предпринимательхэр,
чыплэ общественнэ зыгъэло-
рышлэжыным иорганхэр,
гушылэм пае, Тхъагъапшъэ и
Адыгэ Хасэ. Лъэныкъуи-
тумккы федэу щыт зэфыщы-
тыккэхэр шапсыгъэхэм яоб-
щественнэ парламенти ды-
рял. Шапсыгъэ Адыгэ Хасэм
имылъукулэ чыплэу ТОС-р
зычлэт унэр бэмшылу агъэ-
цккэжыгъ, компьютер, ящы-
ккэгъэщт мебелир къащэ-
фыгъ, арышъ, зэдэлэжхэзэ
шлуагъэ къэзытырэ логфхэр
зэдагъэцккэ, — ылауагъ окру-
гым ипашэ.

НЫБЭ Анзор.
Тисобкор.

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭМ ЯТАМЫГЪЭХЭР

Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рә илӕсым Шъачэ щыкӕштхэм ятамыгъэхэр Урысыем кышыгъахыгъахэх. Телевизорым еплӕыгъэхэм анахыбзэ амакӕз телефон-кӕз зыфатыгъэхэр леопардыр, мышӕз фыжыыр, тхакӕмкӕхыгъэр арых.

Олимпиадэм изэхэщӕкӕ куп пӕшӕлорыгъэшӕу макӕз езыгъэ-лугъэр макӕлӕп. Сурэтхэр фагъэхыгъэх, яеплӕыкӕ кыралотыкӕ ашӕлорыгъоу фэтхӕгъэх. Зӕнӕкӕкӕу зӕхӕагъэм тамыгъэу кырахыла-гъэхэр кышагъэлӕагъохи, цыфхэр ахагъэдагъэх. Ауужырӕ чӕзым сурӕти 10 кырахыла-гъэх.

Лӕжъ Щтыргъуыкӕыр, тыгъэр, мышӕз цӕплӕыр, бзыу цыкӕу лӕзпкӕу снегирыр, нӕмыкӕхри кышагъэлӕагъагъэх. Леопардым процент 28-мӕ амакӕз фатыгъ, мышӕз фыжыыр — 18-мӕ, тхакӕм-кӕхыгъэр — 16-мӕ кырахыгъэх.

Еплӕыкӕхэр

Олимпиадэ джэгунхэм сывдигъуи тамыгъэ хыгъгъэ яӕагъ, — кӕуатӕ Адыгэ Республикэм културӕмкӕ изаслуженнӕ Иофшӕлӕу, археолог цӕрылоу Тӕу Аслӕан. —

Зӕнӕкӕкӕыр зышызӕхӕрӕз чыпӕм епхыгъэу Олимпиадэ джэгунхэм ятамыгъэ кыхӕпхыныр нахышӕу. Уи щӕху кызыгъемыкӕрӕз кыушхыгъэ лӕагӕлӕм пӕзӕушхыгъэ дахӕу щыпӕзӕуштыгъэмӕ ащыц хышыумышыр (снежный барс). Ипсынкӕлӕгъэ чӕрӕкӕ ар кӕахӕ-щыцтыгъ. 1956-рӕ илӕсым нӕс кыушхыгъэмӕ ахӕсыщтыгъэхӕ хышыумышыр агӕкӕодыгъэх.

Хышыумышыр тильӕпкӕ итарихъ чыгу исы хужыкыным пӕс Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкӕштмӕ яшӕагъӕ кӕкӕлонӕу гугъэхӕзӕ, Тӕу Аслӕанрӕ сурӕтышӕ

цӕрылоу Бырсыр Абдулахӕрӕз ӕдӕ-гупшысагъэх. Сурӕтыр шыгъӕн фаеу зӕдашти, тарихъ кӕбархэм за-щагъӕгъозагъ.

— Сшӕрӕп Иофым хӕхуыгъагъэр, — ӕло Бырсыр Абдулахӕ. — Олимпиадэ джэгунхэм изэхэщӕкӕмӕ сурӕтӕу афӕдгъэхыгъэр дӕх кӕодыеп. Тарихъ мӕхъанӕу илӕр кыдӕтлӕтыи, кырахыным фӕдгъӕхъазырыгъ. Ау ащ икӕбар цыфмӕ икӕоу амышӕагъэу кыт-щӕху.

Хышыумышыр кырахымыгъгъэм, ар Олимпиадэ джэгунхэм кӕа-щыдгъӕлӕгъӕон тӕжкышт — джы-

ри уахътӕ шыӕ. Адыгеим икултурнӕ программӕу Олимпиадэм фӕгъэхыгъэм нах игъӕкӕотыгъэу Иоф дӕшӕлӕгъӕн зӕрӕфаер тамыгъэхэр кызырӕхӕхыгъэ шыкӕлӕм кӕеушы-хыгъагъ. Тхакӕмкӕхыгъэр, мышӕз фыжыыр кыхӕзыхыгъэхэм хы-шыумышым уасӕ зӕрӕфамышы-гъэм рыкӕгъожкыныгъу уахътӕ кы-кӕлункӕ пшӕхӕштӕп.

Сурӕтхэм арыгъхэр: Олимпиадэ джэгунхэм ятамыгъэхӕу кырахыгъэхӕмрӕ хышыумышым исурӕтӕу Бырсыр Абдулахӕ шышӕгъэмрӕ.

БАСКЕТБОЛ. АПШӕЭРӕ КУПЫР

Ешӕлӕгъуи 4-р
Мыекъуапӕ щыкӕшт

Мыекъопӕ баскетбол командӕу «Динамо-МГТУ»-м изичӕзыу ешӕлӕгъуи гъэтхӕпэм и 1 — 2-м ыкӕи и 4 — 5-м республикэм икӕэлӕ шӕхӕлӕ щыкӕштхы.

Ижевскӕ икомандӕ непӕ Мыекъуапӕ щешӕшт. Хыакӕлӕхэр ятӕонӕрӕ чыпӕлӕм шы-лӕх, зы очкокӕлӕ «Динамо-МГТУ»-м ыпӕ итхы. Апӕрӕ чыпӕлӕм Ростов-на-Дону икомандӕ шыӕ.

Нижний Тагил икомандӕу «Старый Собо-лыр» гъэтхӕпэм и 4 — 5-м тикӕлӕлӕ щешӕшт. Адыгэ Республикэм изаслужен-нӕ тренерӕу, «Динамо-МГТУ»-м итренер шӕхӕлӕу Андрей Синельниковым кызыр-рӕтиуагъэмкӕлӕ, тибаскетболистхэм зичӕ-зыу ешӕлӕгъуи яшӕыпкӕу зафагъӕхъа-зыры, финалым хӕфӕнхэм фӕбанӕх.

Спортыр зикӕлӕсхӕу кӕалыплӕхӕрӕр агӕгушӕлонхӕу, ешӕлӕлӕ дах кӕагъӕлӕгъӕо-нӕу тибаскетболистхэм афӕтӕло.

БОЕВОЙ САМБӕР.
УРЫСЫЕМ ИЗЭНӕКӕОКӕУБатырхэм ямедальхэм
кӕахӕхъо

Телефонкӕлӕ кӕатыгъ. Урысыем боевой самбӕмкӕлӕ изӕнӕкӕокӕхӕр Санкт-Пете-бург щыкӕуагъэх. Адыгеим ибатырхэм медалитӕу кыдахыгъ.

Дунаим ичемпионӕу Абзӕз Исӕлам килограмм 90-рӕ кӕзыщӕчӕрӕмӕ янӕкӕокӕуыгъ. Нарт батырым алырӕгъуи зӕлӕкӕгуипӕлӕу шырилагъэр «кӕабзӕу» кышыхыи, дышӕз медалыр кыфагъӕшӕошагъ.

Гамзатхъан Хъамидӕ, кӕ 82-рӕ, ящӕнӕрӕ чыпӕлӕр кыдихыгъ. Ухъазырыныгъӕ дӕгъу ащи кыгъӕлӕ-гъуагъ, медалӕу илӕхэм ахигъӕхъуагъ.

Абзӕз Исӕлам Мыекъопӕ кӕралыгъо технологиче-скӕ университетым шеджӕ. Дунаим изӕнӕкӕокӕуи ахӕлӕжӕнӕу фитыныгъӕ илӕ зӕрӕхуыгъэм фӕшӕ тыф-гушӕло. Медальхэр кӕзыхыгъӕ тиспортсменхэр тре-нерхӕу Хъӕпӕ Арамбий, Хъӕпӕ Хъамидӕ, Ошхъунӕ Султӕанӕ агъасӕх.

Сурӕтым итхэр: Хъӕпӕ Хъамидӕрӕ Абзӕз Ис-лӕамрӕ.

Нӕкӕубгъор зыгъӕхъазырыгъэр ЕМТӕЛӕ Нурбий.

Зӕхӕзышагъӕхэр:
Адыгэ Республикэм
и Кӕралыгъо
Совет — Хасӕр,
иминистрӕхэм
я Кабинет

Кыдӕзыгъӕкӕырӕр:
Адыгэ Республикэм
лӕапкӕ Иофхӕмкӕлӕ,
ӕкӕыб кӕралхэм
ашыпӕсӕурӕ тильӕп-
кӕгъуыгъэм адырӕлӕ
зӕпхыныгъӕхӕмкӕлӕ
ыкӕи кӕбар жъу-
гъэм иамалхӕмкӕлӕ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскӕр, 236

Редактор
шӕхӕлӕр

ДӕРБӕ
ТИМУР

Редакциер
зыдӕшылӕр:
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Первомайскӕр,
197.

Телефонхэр:
приемнӕр:
52-16-79,
редактор шӕхӕлӕм
иапӕр:
гуадзӕр:
52-49-44,
редактор гуадзӕр-
пшӕдӕкыжӕ зы-
хыгъӕр секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыгъа-
гъэр:

Урысые Федерацием
хӕутын Иофхӕмкӕлӕ,
телерадиокӕутын-
хӕмкӕлӕ ыкӕи зӕлӕ-
ӕсыкӕлӕ амалхӕмкӕлӕ
и Министерствӕ
и Темыр-Кавказ
чыпӕлӕ гӕлӕоры-
шӕлӕлӕ, зӕраушыгъа-
тыгъӕ номерыр
ПИ №10-3892

Гъӕзетым кыхиу-
тыхӕрӕм мышып-
кӕагъӕу кӕахафӕ-
хӕрӕмкӕлӕ кӕзыт-
хыгъӕхэм пшӕдӕ-
кыжӕ ахы. Кӕа-
тхӕхӕрӕмрӕ гъӕзе-
тым шылажӕхӕр-
рӕмрӕ яеплӕыкӕлӕ
зӕтемыфӕн ылӕ-
кышт. Гъӕзет-
еджӕхэм кыт-
фагъӕхыгъэр тхы-
гъӕхэр зӕхӕтфы-
хӕрӕп ыкӕи кӕ-
зытхыгъӕхэм
аӕкӕдгъӕхъа-
жыхӕрӕп.

Зышыхаутырӕ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Пионерскӕр,
268

Пчӕагъэр
4335
Индексхэр
52161
52162
Зак. 593

Хӕутыным
узшыкӕлӕтхӕнӕу щыт
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкӕлӕтхӕгъӕх
уахътӕр
Сыхъатыр 18.00